Przedmowa po 10 latach

Minęło 10 lat od pierwszego wydania książki o Pani Profesor Annie Jagodzie Podhajskiej – Pierwszej Damie Biotechnologii Polskiej. Warto pewnie opowiedzieć, choćby pokrótce, jak potoczyły się losy zainicjowanych przez Nią projektów.

Projekt pierwszy i pewnie najważniejszy – Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Wydział, którego była inicjatorką i współtwórczynią, rozwija się w sposób bardzo dynamiczny. Po 27 latach od utworzenia ma coraz lepszą i liczniejszą kadrę naukową, coraz większą liczbę studentów wywodzących się z różnych polskich regionów i wielu znakomitych absolwentów zasilających kadry naukowe nie tylko Uniwersytetu Gdańskiego i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, ale także wielu innych krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich. W roku 2016 Wydział przeniósł się do pięknego i nowoczesnego budynku położonego na Kampusie Oliwskim UG. Fundusze na tę inwestycję Wydział uzyskał ze środków europejskich, a zawdzięcza je wysokiej renomie naukowej i osiągnięciom zarówno badawczym, jak i dydaktycznym. W ciągu 27 lat istnienia Wydziału stopień doktora uzyskało około 150 osób, doktora habilitowanego 27, a tytuł naukowy profesora 14 naukowców.

Projekt drugi – rozwój instytucji, które miały sprzyjać upowszechnianiu osiągnięć biotechnologii i wytwarzaniu produktów biotechnologicznych, czyli stworzenie w roku 1996 pierwszego w Trójmieście Centrum Transferu Technologii i inicjatywa dotycząca zbudowania parku technologicznego. Zaowocowała ona powstaniem w Gdyni, w roku 2003, Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego, a w Gdańsku nieco później, w roku 2006, powstał Gdański Park Naukowo-Technologiczny im. prof. Hilarego Koprowskiego. Powstanie w Trójmieście parków technologicznych było marzeniem prof. Anny Podhajskiej i już w pierwszych latach XXI wieku z zapałem i entuzjazmem chciała je budować. Oba parki rozwijają się znakomicie, rozbudowały się z wielkim rozmachem, zgodnie z oczekiwaniami jej pomysłodawczyni, korzystając – jak wskazywała w roku 2002 – z funduszy europejskich i przynosząc chlubę naszej metropolii.

Projekt trzeci – koncentrujący się na wspieraniu rozwoju karier naukowych kobiet. To kolejne ważne przedsięwzięcie zainicjowane przez prof. Annę Podhajską wspólnie z polskim oddziałem koncernu L'Oreal. Program L'Oreal UNESCO „Dla Kobiet i Nauki" istnieje już 20 lat, a jego kolejnymi partnerami stały się Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Polska Akademia Nauk. Badaczki, które uzyskały wsparcie w ramach tego Programu, osiągały kolejne stopnie i tytuły naukowe, a wiele z nich zajmuje obecnie ważne stanowiska w strukturach polskich uczelni, instytutów, agend rządowych i pozarządowych zajmujących się planowaniem i finasowaniem nauki. Efektem tego programu jest licząca około stu kobiet grupa wybitnych badaczek i organizatorek polskiego życia naukowego.

Profesor Anna J. Podhajska miała znaczący wpływ na trójmiejskie środowisko naukowe, zawsze była oddana działalności akademickiej, upowszechnianiu wiedzy naukowej i jej praktycznym aplikacjom – chyba jak nikt inny z naszego otoczenia, już w końcu XX wieku intuicyjnie wyczuwała i rozumiała, jak ważna jest społeczna odpowiedzialność nauki i uczelni, która w ostatnim czasie stała się bardzo istotnym elementem strategii Uniwersytetu Gdańskiego.

Gdańsk, 1 października 2020 r. *Ewa Łojkowska*

Słowo od Redaktorów

Podobno nie ma ludzi niezastąpionych, ale na wypełnienie pustki, jaką pozostawiła po sobie „Jagoda", czyli prof. Anna Podhajska, przyjdzie nam czekać bardzo długo. Z perspektywy czasu widać coraz wyraźniej, jak niezwykłą i wyjątkową była kobietą. Zaskakiwała kreatywnością i niespożytą energią. Skoncentrowana na pracy naukowej i dydaktycznej, jednocześnie poświęcała wiele uwagi i czasu rodzinie. Obdarzona wielkim talentem i pasją dydaktyczną, była pełna empatii dla studentów,którzy Ją uwielbiali. Miała niezwykły dar zjednywania sobie ludzi, zarażania ich pasją i chęcią działania – bez problemu przekonywała ich do swoich licznych projektów. Wyróżniała się wielką wrażliwością na potrzeby wszystkich swoich współpracowników, ciągłą gotowością do pomocy, na co nie szczędziła czasu, trudu i pieniędzy.

W czasach siermiężnego PRL-u potrafiła nie czekać na to, co da Jej państwowy budżet, ale sama zdobywała fundusze na realizację licznych swoich pomysłów i przedsięwzięć poprzez uruchomienie produkcji preparatów biotechnologicznych.

Po transformacji ustrojowej – w latach 90. rozwinęła szeroką współpracę międzynarodową – w roku 2002 została wiceprezydentem organizacji ScanBalt skupiającej uczelnie, jednostki naukowo-badawcze, kliniki i firmy biotechnologiczne z basenu Morza Bałtyckiego. Niestrudzenie propagowała mało jeszcze w latach 90. znaną dyscyplinę – biotechnologię i była pionierem działań prowadzących do komercjalizacji osiągnięć na tym polu.

Ukochanym dzieckiem Profesor Anny Podhajskiej był utworzony z Jej inicjatywy Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Medycznej w Gdańsku (obecnie UG i Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego). Wydział, jako jednostka unikatowa, jedyna w Polsce, która kształci w zakresie biotechnologii w oparciu o dwie uczelnie wyższe, wykształcił już kilkuset magistrów biotechnologii i wypromował kilkudziesięciu doktorów. Podnosząc ciągle jakość kształcenia, ze szczególnym naciskiem na aspekty medyczne, stwarza studentom jak najdogodniejsze warunki wkraczania w świat szeroko pojętej biotechnologii.

Książka, którą oddajemy do rąk Czytelnikom powstała z potrzeby serca. Chcieliśmy, w ten sposób, przynajmniej częściowo, wypełnić pustkę po odejściu Profe-

sor Anny Podhajskiej. Mamy nadzieję, że publikacja ta przybliży postać jej bohaterki tym wszystkim, którzy nie mieli okazji poznać Jej tak blisko i utrwali wśród potomnych pamięć o tej wybitnej

kobiecie, pierwszej damie polskiej biotechnologii. Wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania książki, a w szczególności tym, które udostępniły nam zdjęcia i inne zasoby archiwalne, składamy serdeczne podziękowanie.

Wiesław Makarewicz, Ewa Łojkowska

Wiesław Makarewicz, Ewa Łojkowska

Wprowadzenie

Przedstawiamy Czytelnikom w tym rozdziale niezwykle bogatą biografię prof. Anny J. Podhajskiej rozpoczynając od oficjalnego *curriculum vitae* odnalezionego w Jej komputerze. Zawiera ono syntetyczne zestawienie ważniejszych faktów z Jej życia zawodowego. Korzenie rodzinne, dzieciństwo i wczesną młodość opisuje Jej siostra prof. Renata Głośnicka.

Zorganizowanym przez siebie Zakładem Mikrobiologii Wydziału BGIO, a później Katedrą Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego i Katedrą Biotechnologii Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG kierowała nieprzerwanie od roku 1975 do 2005. Uzupełnieniem informacji o Niej jest pełna lista współpracowników w Katedrze Biotechnologii w ostatnim okresie Jej życia.

Podziwiać należy jej niezwykłą energię, otwartość na innych ludzi, pracowitość, konsekwencję w podejmowanych działaniach. Jak wspomina prof. A. Legocki „Ania była człowiekiem sukcesu. Sukcesu, który zawdzięczała w całości samej sobie". Przesiąknięta doświadczeniami amerykańskimi, była jedną z pierwszych w naszym środowisku, która w siermiężnym PRL-u dostrzegała konieczność ochrony własności intelektualnej, transferu technologii z laboratoriów badawczych do gospodarki, wykorzystania potencjału innowacyjnego naukowców. Z perspektywy upływającego czasu widać coraz wyraźniej, że naprawdę była „Pierwszą Damą" polskiej biotechnologii.

Jako „Szefowa" była szanowana i kochana przez współpracowników. Troszczyła się ogromnie o pracowników i studentów. Nie tylko atrakcyjnie prowadziła zajęcia dydaktyczne i dbała o właściwą organizację procesu nauczania, ale także interesowały Ją ich sprawy bytowe, rodzinne i perspektywy przyszłego zatrudnienia po ukończeniu studiów. Studenci tę miłość odwzajemniali, tłumnie uczestnicząc w Jej seminariach i zabiegając o możliwość wykonania pracy dyplomowej pod Jej kierunkiem.

Była osobą publiczną i medialną, pozostając jednocześnie nadzwyczaj skromną i serdeczną w stosunkach z innymi ludźmi. Nie stroniła od występowania w mediach publicznych widząc w tym drogę do promowania, nie tylko licznych, podejmowanych przez siebie przedsięwzięć, ale także nauk biologicznych, bologii molekularnej i biotechnologii.

Wiele światła na tę niezwykłą postać i Jej liczne osiągnięcia rzuca przedrukowywany w tym rozdziale, za zgodą redakcji, obszerny wywiad, jakiego udzieliła w roku 2000 *Wysokim Obcasom*.

Curriculum Vitae

Imię i nazwisko
Anna Jadwiga Podhajska

Adres:
Praca: Katedra Biotechnologii, Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Gdańskiego i Akademii Medycznej w Gdańsku, ul. Kładki 24, 80-822 Gdańsk, tel./fax (48-58) 301-28-07, tel.(48-58) 301-22-41 wew. 360
e-mail: podhajsk@biotech.univ.gda.pl
Dom: ul. Tuwima 29/2, 80-210 Gdańsk, tel.(48-58) 341-07-36

Data i miejsce urodzenia:
17 kwietnia 1938, Gdynia, Polska

Przebieg pracy zawodowej:
1964: dyplom lekarza, Wydział Lekarski, Akademia Medyczna w Gdańsku
1968: doktor nauk medycznych, Akademia Medyczna w Gdańsku
1969: specjalizacja (I stopień) z mikrobiologii lekarskiej, Zakład Mikrobiologii, Akademia Medyczna w Gdańsku
1987: doktor habilitowany, Wydział Lekarski, Akademia Medyczna w Gdańsku
1991: stanowisko profesora nadzwyczajnego
1993: funkcja prodziekana, Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG
1996: tytuł naukowy profesora
1999: stanowisko profesora zwyczajnego

Zatrudnienie:
1965-1969: asystent naukowo-dydaktyczny Zakładu Mikrobiologii Akademii Medycznej w Gdańsku
1969-1975: adiunkt Zakładu Biochemii Uniwersytetu Gdańskiego
1975-1993: kierownik Zakładu Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego
1993-1996: kierownik Katedry Mikrobiologii Uniwersytetu Gdańskiego
1996-2005: kierownik Katedry Biotechnologii, Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG (do 31.08.2005)

Staże krajowe i zagraniczne:

1970: Zakład Mikrobiologii, Uniwersytet Warszawski (3 miesiące)
1970: Zakład Genetyki, Uniwersytet Warszawski (3 miesiące)
1974–1975: Instytut Biologii Molekularnej, Uniwersytet w Genewie, Szwajcaria (rok)
1978: Kurs pt. „Elementy Translokacyjne", Uniwersytet w Kolonii, Niemcy (miesiąc)
1981–1984: Laboratorium Badań nad Rakiem (McArdle Laboratory for Cancer Research), Uniwersytet Wisconsin, Madison, USA (3 lata), a następnie w latach: 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1992, 1993, 1997 od 5 do 7 miesięcy w tym samym ośrodku (łącznie 7 lat)

Obecna tematyka naukowa:

1. Enzymy restrykcyjne i modyfikacyjne klasy IIS, właściwości i zastosowanie
2. Badania nad systemami restrykcyjno-modyfikacyjnymi bakterii, sinic w aspekcie taksonomicznym i ewolucyjnym
3. Diagnostyka molekularna chorób wirusowych, bakteryjnych i nowotworowych
4. Genetyczne i molekularne podstawy udziału protoonkogenów w powstawaniu nowotworów
5. Fotodynamiczna diagnostyka i terapia nowotworów
6. Badania nad hemolizynami wytwarzanymi przez bakterie z rodzaju *Klebsiella*
7. Opracowywanie technologii produkcji substancji biologicznie aktywnych dla przemysłu farmaceutycznego i kosmetycznego

Dorobek naukowy

Prace oryginalne	61
Wystąpienia na konferencjach	151
Patenty	2

Kształcenie młodej kadry naukowej

Promotorstwo prac magisterskich	84
Promotorstwo prac doktorskich	17
Prace habilitacyjne najbliższych współpracowników	2

Prowadzone wykłady i ćwiczenia laboratoryjne:

1. Mikrobiologia lekarska
2. Mikrobiologia ogólna
3. Genetyka
4. Podstawy inżynierii genetycznej
5. Podstawy biotechnologii
6. Diagnostyka molekularna chorób wirusowych i nowotworowych
7. Komercjalizacja biotechnologii

Ważniejsze osiągnięcia w pracy organizacyjnej:

- Udział w organizacji od podstaw Zakładu Biochemii w Uniwersytecie Gdańskim,
- Organizacja w 1975 r. od podstaw Zakładu Mikrobiologii w Uniwersytecie Gdańskim,
- Organizacja Laboratorium Biotechnologicznego w 1987 r.,
- Organizacja międzyuczelnianego kierunku studiów: biotechnologia w 1992 r.,
- Organizacja Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG w 1993 r.,
- Prodziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG (1993-1996),
- Organizacja Letniej Szkoły Biotechnologii w latach 1994, 1995, 1996,
- Pomoc w organizacji 3 firm biotechnologicznych,
- Organizacja Centrum Transferu Technologii w 1997 r.,
- Współorganizator Pomorskiego Centrum Technologii,
- Współorganizator Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

Wyróżnienia, nagrody i odznaczenia:

- Nagroda Rektora za pracę badawczą i naukowo-wychowawczą w latach 1970, 1971, 1974, 1975, 1977, 1980, 1984, 1990, 1992, 1996, 2000,
- Nagroda Rektora za organizację Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii, 1992, 1993,
- Udział w zespołowej nagrodzie I stopnia Naczelnej Organizacji Technicznej i tytuł Mistrza Techniki 1973,
- Udział w zespołowej nagrodzie Sekretarza Naukowego PAN za pracę naukową (1978),
- Nagroda Ministra za pracę organizacyjną i badawczą w latach 1976, 1980, 1987,
- Złoty Krzyż Zasługi (1987),
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (1995),
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski,
- Medal Sendzimira,
- Nagroda I Krajowego Kongresu Biotechnologii za osiągnięcia w dziedzinie komercjalizacji biotechnologii (1999),
- II Lokata w Konkursie – Plebiscycie o tytuł „Kobieta Wynalazca 2001" (Medal Marii Skłodowskiej-Curie),
- „Kobieta przedsiębiorcza" – nagroda przyznana przez *Przegląd Techniczny* (2002),
- „Złota Żyrafa" nagroda za styl kreowania myśli technicznej 2002, *Styl Życia*,
- Złoty Medal na Międzynarodowej Wystawie Wynalazków INNOWACJE 2003 w kategorii Medycyna i Biotechnologia,
- Nagroda Ministra Nauki i Informatyzacji za międzynarodowe osiągnięcia wynalazcze (2004),
- Tytuł „Lady Soroptimist" nadany przez Klub Soroptimist International w Gdańsku (2005).

Inne formy działalności – członkostwo w: I. radach naukowych, II. kolegiach redakcyjnych, III. towarzystwach naukowych, IV. inne:

I/ 1. Członek Rady Naukowej IMMiT w Gdyni w latach 1992–2006 Przewodniczenie Komisji ds. Rozwoju Naukowego w IMMiT w latach 1987–1992
2. Członek Rady Naukowej Instytutu Surowic i Szczepionek w latach 1996–2006
3. Członek Rady Naukowej Centrum Mikrobiologii i Wirusologii PAN w Łodzi w latach 1999–2006
4. Członek Komitetu Biotechnologii przy Prezydium PAN w latach 1996–1998 i 2002–2006
5. Członek Komitetu Mikrobiologii PAN w latach 1996–2001
6. Wiceprzewodnicząca Rady Naukowej Biblioteki Gdańskiej PAN (2003–2006)

II/ 1. Przynależność do Komitetu Redakcyjnego międzynarodowego czasopisma *Gene* w latach 1984-1995
2. Członek Komitetu Redakcyjnego Polskiego Czasopisma Biotechnologicznego (1989–1992)
3. Członek Komitetu Redakcyjnego *Acta Microbiologica Polonic*a od 1995 r.
4. Członek Komitetu Redakcyjnego *Polish Journal of Cosmetology*

III/ 1. Polskie Towarzystwo Mikrobiologiczne
2. Polskie Towarzystwo Genetyczne
3. Członek od 2001 European Association of Pharma Biotechnology
4. Członek od 2001 American Association for the Advancement of Science

A. Przewodnicząca grupy ekspertów z dziedziny biotechnologii działającej przy Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w Poznaniu od 2001
B. Przewodnicząca Jury Konkursu „L'Oreal dla Kobiet i Nauki", od pierwszej edycji w 2001 r. do 2005 r.
C. Przewodnicząca Kapituły Konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego organizowanego przez Gdański Klub Biznesu pt. „Innowacja Roku 2001 Regionu Pomorskiego"
D. Współorganizator i wiceprzewodniczący jury Targów Innowacyjnych w Gdańsku w latach 1997–2001
E. Wiceprezydent ScanBalt od 2002

IV/ 1. Recenzent Państwowej Komisji Akredytacyjnej

Katedra Biotechnologii

Struktura i pracownicy na przełomie lat 2005/2006

Prof. dr hab. Anna J. Podhajska – profesor zwyczajny, kierownik katedry

Pracownia Diagnostyki Molekularnej:

prof. dr hab. Anna J. Podhajska – profesor zwyczajny, kierownik pracowni
dr Krzysztof P. Bielawski – adiunkt
dr Krzysztof Waleron – adiunkt
dr Diana Wojtkowiak – adiunkt
dr Agnieszka Kowalska – asystent
dr Bożena Szramka – asystent
dr Joanna Zawacka-Pankau – doktorantka
mgr Natalia Bednarz – doktorantka
mgr Urszula Charmuszko – doktorantka
mgr Joanna Głowacka – doktorantka
mgr Mariusz Grinholc – doktorant
mgr Joanna Nakonieczna – doktorantka
mgr Tomasz Romanowski – doktorant
mgr Magdalena Szefel-Markowska – doktorantka

Zakład Ochrony i Biotechnologii Roślin:

prof. dr hab. Ewa Łojkowska – profesor zwyczajny, kierownik zakładu
dr Sylwia Jafra – adiunkt
dr Aleksandra Królicka – adiunkt
dr Małgorzata Waleron – adiunkt
dr Wojciech Śledź – asystent
mgr Edyta Biskup – doktorantka
mgr Anna Kawiak – doktorantka
mgr Joanna Przysowa – doktorantka
mgr Monika Sławiak – doktorantka
mgr Joanna Znaniecka – doktorantka

Inni pracownicy:

Joanna Bieszke – st. referent techniczny
Hanna Czaja – samodzielny referent
Regina Gdaniec – pracownik gospodarczy
Grażyna Gruszka – st. referent techniczny
Izabela Śmigielska – st. referent techniczny
Małgorzata Świderska – samodzielny referent

Renata Głośnicka

Moja Siostra

Pisałyśmy do siebie „Moja kochana Siostrzyczko". Chyba nie uda mi się do końca pogodzić z faktem, że nie ma Jej z nami, dla mnie jest zawsze blisko. W czasie choroby, która trwała dwa lata, odwiedzałam Ją często. Początkowo próbowała pracować – pisałyśmy wnioski o finansowanie badań związanych z terapią fotodynamiczną chorób nowotworowych. Od wielu lat była zaangażowana w badania nad profilaktyką i zwalczaniem nowotworów. Wydawało się, że czuła się odpowiedzialna za dużą zapadalność i śmiertelność związaną z nowotworami u kobiet. Pamiętam, z jaką wielką determinacją próbowała przekonać kolegów klinicystów do włączenia się w prace nad wdrożeniem terapii fotodynamicznej z zastosowaniem polskich preparatów. Nieustannie propagowała wyniki badań nad terapią genową.

Wiele czasu poświeciłyśmy wspomnieniom naszego wspólnego dzieciństwa i dorosłego życia.

Rodzice, Agata Murawska i Zygmunt Wiśniewski, poznali się w Gdyni. Zbudowali dom w Orłowie i pobrali się w 1933 roku. Tam urodziły się dwie córki: Krystyna (w 1934 roku) i Renata (w 1936 roku). W 1938 roku sprzedali swój dom, kupili małe gospodarstwo, w którym rezydowali rodzice ojca i zamieszkali w Gdyni, gdzie urodziła się im trzecia córka Anna, Jadwiga – Jagódka. Od najmłodszych lat ukochana Królewna.

W październiku 1941 roku wraz z kilkunastu tysiącami mieszkańców Gdyni zostaliśmy wywiezieni do obozu przejściowego w Toruniu. Udało się nam stamtąd wydostać, ale obrazy tego koszmaru pozostały w pamięci na zawsze. Jagoda miała zaledwie trzy latka, była taka malutka. Przez całe lata budziła się w nocy z krzykiem i przerażeniem. Do 1945 roku mieszkaliśmy w przyznanym nam przez Niemców pomieszczeniu, jakim był sklep przy ulicy Wielkopolskiej w Orłowie. Na Pomorzu dzieci polskie miały obowiązek uczęszczania do szkoły niemieckiej przez 4 lata. Jagódka zaliczyła kilka miesięcy tej przymusowej edukacji.

Wiosną 1945 roku, kiedy zbliżał się front i naloty aliantów na Gdynię były coraz częstsze, wyjechaliśmy do dziadków do Kaplicy koło Kościerzyny. Zaraz po zakończeniu działań wojennych, mama, która była nauczycielką (przed wojną uczyła w szkole nr 2 w Gdyni), przyjęła posadę w dużej przestronnej wiejskiej szkole w Starkowej Hucie. Tam mieszkaliśmy i uczyłyśmy się przez półtora roku. W 1947 roku zamieszkaliśmy w Gdańsku przy ulicy Orzeszkowej 17, na piętrze małego, drewnianego domku. Oprócz nauki szkolnej chodziłyśmy na zajęcia do szkoły muzycznej. Jagódka i Krysia grały na fortepianie, ja na skrzypcach. Zajęcia

Jagódka ma około półtora roczku

Jagódka, zdjęcie z 1950 roku

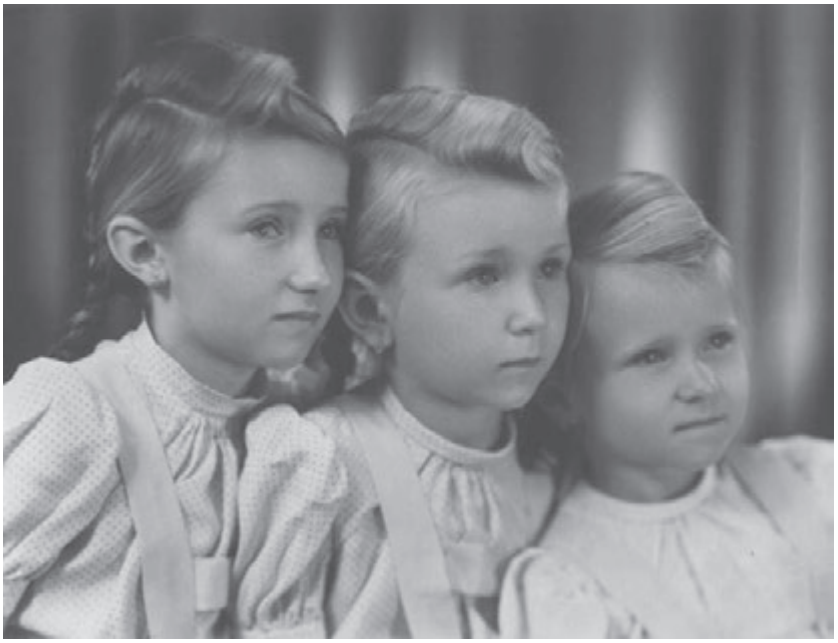

Zdjęcie z 1943 roku. Od lewej Krystyna, Renata i Jagódka

w szkole muzycznej obejmowały kilka przedmiotów. Czasami grywałyśmy razem – fortepian na cztery ręce i skrzypce. Szczególnie pięknie brzmiały w naszym domu kolędy na Boże Narodzenie. Mimo, że przyszło nam spędzić dzieciństwo w tak trudnych czasach, rodzice starali się zapewnić nam poczucie bezpieczeństwa i komfortu. Wspominając dzieciństwo próbowałyśmy zrozumieć, jak wielki wpływ na nasze dalsze życie i postępowanie miał nasz ojciec, do którego zwracałyśmy się Tatusiu – dla niego nie było rzeczy niemożliwych do wykonania. Jedyną kwestią było znalezienie sposobu, w jaki to zrobić – i zawsze się udawało. „Jak masz coś do zrobienia, to bierz się i zrób to" – mówił. Był człowiekiem obdarzonym ogromnym poczuciem humoru, bardzo towarzyskim, a przy tym twardym i odważnym. Nasza mama, Mamusia, była osobą łagodną, bardzo muzykalną, o dużych uzdolnieniach artystycznych. Pod jej okiem uczyłyśmy się, a także opanowywałyśmy wszystkie arkana haftu, szydełkowania i temu podobnych sztuk. Rodzice prowadzili bardzo aktywne życie towarzyskie. Zastanawiałyśmy się, jak mogło zmieścić się tyle gości w małym mieszkaniu. Nie opuszczaliśmy żadnej premiery sztuk teatralnych i operowych, a także koncertów.

Jagoda uczyła się w szkole podstawowej przy ulicy Smoluchowskiego, a następnie w Gimnazjum nr 1 w Gdańsku, gdzie zdała maturę w 1954 roku.

Z grupą zaprzyjaźnionych koleżanek i kolegów wyjeżdżała na wycieczki w czasie wakacji. Spotykała się z nimi także przez wiele lat po maturze. W 1956 roku rozpoczęła studia w gdańskiej Akademii Medycznej, trochę niechętnie, ponieważ zawsze chciała być biologiem.

Na trzecim roku studiów wyszła za mąż. Po roku urodziła się Małgosia, a za 2 lata Kasia. I nagle została sama. Kasia była malutka, a Małgosia trochę większa – ciężko chorowała. Jagoda spędzała przy nich całe noce, a rano biegła na zajęcia. Dużą pomoc w tym czasie okazywały jej teściowa i nasza mama. Mimo wszystkich trudności ukończyła studia i rozpoczęła pracę w Zakładzie Mikrobiologii u prof. Stefana Kryńskiego. Początkowo na wolontariacie, a od 1965 roku na etacie asystenta. Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej, w którym pracowałam, mieścił się wówczas naprzeciwko Zakładu Mikrobiologii przy ulicy Hibnera (obecnie Do Studzienki). Często chodziłyśmy razem do pracy „przez górki" i odwiedzałyśmy się. Miałyśmy wiele spraw do omówienia, ale Jagoda nigdy nie skarżyła się. Podziwiałam ją za pogodę ducha i nadzwyczajne poczucie humoru. Czasami na tej drodze spotykałyśmy prof. Buczowskiego i prof. Skrodzkiego. Ten ostatni był ogromnym oryginałem, posługiwał się mieszanym językiem polsko-rosyjsko-rumuńskim. Był bardzo dociekliwy. Kiedyś zapytał, „Nu, a która z to was jest młodsza". – Jagoda natychmiast odparowała: „My jesteśmy obie młodsze, bo mamy jeszcze starszą siostrę".

Jagoda prowadziła ćwiczenia ze studentami i przygotowywała pracę doktorską. Obroniła ją w 1968 roku. Problemy ze snem pozostały jej z dzieciństwa. Pracowała do późnych godzin nocnych, spała około 3 godzin. Po obudzeniu pracowała dalej i zasypiała nad ranem. W domu gotowała świetne obiady i piekła ciasta. W jednym z listów pisała do mnie przed świętami: „Upiekłam mazurek, schab i pasztet, i zasypiam". To były też jej nocne zajęcia.